

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การประพฤตินิสัยของนักเรียน ถึงแม้จะเป็นลักษณะปกติในสังคมก็ตาม แต่หากปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติ โดยไม่เข้าควบคุม ป้องกันปราบปราม การประพฤตินิสัยของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมก่อความเสียหายให้แก่สังคมและประเทศชาติ เป็นอย่างยิ่ง

เมื่อรัฐได้ตรากฎหมายเกี่ยวกับการประพฤตินิสัยของนักเรียนไว้โดยเป็นความผิดต่อสถานะ (Status Offence) และความผิดต่อกฎหมายอาญาหรือกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา พร้อมกับกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเข้ากำกับ , ควบคุม และปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่แล้วก็ตาม แต่ยังมีข้อบกพร่องในแง่การบังคับใช้กฎหมาย ทั้งในรูปของสารบัญญัติและสบัญญัติ โดยงานแห่งของสารบัญญัติ ยังมีช่องว่างของกฎหมาย ที่ไม่อาจบังคับแก่บุคคลบางประเภท เช่น ผู้หญิง , ส่งเสริม หรือ กระทำการใด ๆ ให้นักเรียนกระทำความผิดต่อสถานะ (Status Offence) ในบางประเภท เช่น มุ่งงาให้นักเรียนหนีเรียน , มีวสุยานบริเวณสถานที่ต่าง ๆ เป็นต้น หรือการดำเนินการแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง ที่มีอำนาจควบคุมดูแลนักเรียน แต่กลับมิได้ใช้อำนาจดังกล่าว เป็นเหตุให้นักเรียนเหล่านั้นกระทำความผิดต่อสถานะหรือกระทำความผิดต่อกฎหมายอาญาหรือกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา การปรับปรุงบทบัญญัติว่าด้วยความผิดต่อสถานะให้เป็นปัจจุบัน โดยให้อำนาจแก่สังคม , ชุมชนเข้ามีบทบาทในการกำหนดความผิดต่าง ๆ ในฐานะสังคมเป็นเจ้าของปัญหา เพื่อมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา การกำหนดอายุของผู้กระทำความผิดในความผิดต่อกฎหมายอาญา ซึ่งควรพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่น ๆ มากกว่าเฉพาะอายุ เช่น ระดับสติปัญญา มูลเหตุชักจูงใจ สภาวะทางด้านจิตใจของผู้กระทำความผิด ลักษณะการกระทำความผิด

เพื่อใช้ประกอบในการพิจารณาโทษ โดยในปัจจุบันเกือบ 90 % ที่ศาลเยาวชน และครอบครัวพิจารณาตัดสินอาญา พิพากษาให้รอการลงโทษ และกำหนดเงื่อนไข ในการคุมประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นเยาวชนหรือเด็ก ทั้ง ๆ ที่ผู้กระทำความผิดได้ กระทำความผิดในลักษณะรุนแรง เช่น การใช้อาวุธร้ายแรงที่จะเข้าทำร้ายร่างกาย ซึ่งกันและกัน ซึ่งหากเกิดเป็นผลสำเร็จ ย่อมนำมาซึ่งความตายและความเสียหายอย่างร้ายแรง แก่ผู้อื่นที่ได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิดดังกล่าว เช่น คำพิพากษาศาลอาญาคดีหมายเลขดาที่ 6278/2537 คดีหมายเลขแดงที่ 6621/2537 เป็นต้น ถึงแม้ประเทศไทยใช้ระบบบิดามารดาและบุตร (*Parens Patriae*) แก่เยาวชนหรือเด็กที่กระทำความผิดก็ตามแต่จุดประสงค์แห่งการที่รัฐ ตรากฎหมายใช้บังคับ ก็เพื่อคุ้มครองปัจเจกชนและสังคมให้พ้นจากอันตราย ดังนั้นเมื่อความผิดทางอาญามิว่าจะรุนแรงหรือไม่ นับตั้งแต่ลักทรัพย์ จนถึงขั้น พยายามฆ่า จึงมีแนวการพิจารณาพิพากษาในแนวเดียวกันย่อมไม่ก่อให้เกิดความ ผิดเกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมือง

อนึ่ง การพิจารณาพิพากษานักเรียนที่กระทำความผิดตามกฎหมายอาญา ใน คดีหลายคดี ที่ไม่อยู่ในระดับ " อุลกรรจ์ " รัฐได้ใช้มาตรการในการทำให้ ผิดแผกนอกรวมสถานศึกษา ซึ่งกรณีนี้เห็นว่ารัฐควรใช้มาตรการอื่นที่เหมาะสมกว่า เพื่อให้เขาจะได้ศึกษาอบรมสถานบันที่เขาศึกษาเล่าเรียนอยู่ โดยไม่ทำให้เขา สูญเสียโอกาสทางการศึกษา และทำให้เขาเสียอนาคตทางการศึกษาด้วย เช่น ใช้ระบบ *Week end Camp* คือ ำให้เขาเข้ามาในระบบควบคุมในวันหยุด โดย รัฐจัดโปรแกรมในการฝึกฝน อบรมเพื่อทำให้เขาเป็นคนดี พร้อมกับมีมาตรการใน การคุมประพฤติไปพร้อมกัน หรือใช้ระบบบริการสาธารณะ โดยเจ้าพนักงาน ของรัฐเป็นผู้กำหนดรายการก็ได้ หรือกำหนดให้เขาต้องเข้ารับการศึกษาอบรม วิชาต่าง ๆ เช่น วิชาลูกเสือ โดยหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ ตาเนินการ ซึ่งนอกจากจะเป็นการ *Sanction* เขาแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อ เขาอีกด้วยในอนาคต ทั้งนี้จากข้อสันนิษฐานว่า นักเรียนย่อมเป็นทรัพยากร

มนุษย์ที่ไม่ได้ต่อประเทศชาติ นั้นเอง ด้วยเหตุเขามีโอกาสอันดีดีกว่าเด็ก หรือเยาวชนที่มีวิชาชีพเรียน

การกำหนดค่าสัมฤทธิผลสังคม เป็นผู้เข้าสังคมและแจ้งเหตุแก่เจ้าหน้าที่ ของรัฐ เป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างถึง ด้วยเหตุสังคมเป็นเจ้าของปัญหาต่าง ๆ อันเกิดจากการกระทำมิชอบของนักเรียน เป็นผู้รับบาปเคราะห์ต่าง ๆ ที่ ความผิดดังกล่าวเกิดขึ้น

สาเหตุสำคัญบางส่วนสัมฤทธิผล คือองค์การของรัฐที่มีภาระหน้าที่เกี่ยวข้อง ภาวดีมีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่โดยเด็ดขาด เช่น อำนาจการสอบสวนของ เจ้าพนักงานตำรวจจากกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน หรือกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและประชาชน ป้อมกอดปัญหาในการบริหารงานยุติธรรม กล่าวคือเมื่อมีการปฏิบัติงานแล้ว ต้องปล่อยภาระดังกล่าวตกแก่พนักงานสอบสวน ห้องที่ที่เกิดเหตุให้ดำเนินการ ซึ่งทั้ง ๆ ที่พนักงานสอบสวนห้องที่นั้น ๆ มี ภาระหน้าที่มากมายอยู่แล้ว หรือการจัดส่วนราชการของสำนักงานอัยการสูงสุด ภาวดีมีพนักงานอัยการที่พิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (รวมทั้งกรณีนักเรียนเป็นผู้ กระทำผิด) เป็นกรณีพิเศษ เช่นเดียวกับการจัดทำมีศาลเยาวชนและครอบครัว แยกออกจากศาลอาญาทั่วไป

อนึ่ง การจัดการศึกษาของรัฐในบางส่วน ยังขาดการกระตือรือร้นที่จะ ดำเนินการอย่างจริงจังจึงต่อปัญหาการกระทำมิชอบของนักเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะ

งานการเข้ามาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุม บังคับ ปรามปราม การประพฤติมิชอบของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพจำต้องพิจารณา 3 ลักษณะ คือ การแก้ไข ปรับปรุง กฎหมายทั้งในสารบัญญัติ และสบัญญัติ และรวมทั้งงาน ส่วนการบริหารและสังคมด้วย ดังนี้

งานส่วนสวาทบัญญัติ

1. วิชาต้องกำหนดความผิดแก่บุคคลภายนอกที่มีนักเรียนที่มีส่วนเข้ายุ่ง ส่งเสริม หรือกระทำการใด ๆ ให้นักเรียนกระทำผิดต่อสถานะของตน ทุกวาระแบบ ซึ่งความผิดดังกล่าวต้องอยู่ในรูปของกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา
2. การพิจารณาความผิดของบิดามารดา ผู้ปกครองที่มีได้ใช้อำนาจของตนในการควบคุมพฤติกรรมนักเรียนในความดูแลของตน จนนักเรียนนั้นประพฤติผิดต่อสถานะ หรือกระทำผิดต่อกฎหมายอาญาหรือกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา เป็นสิ่งที่รัฐต้องกำหนดความผิดขึ้น ซึ่งอาจอยู่ในรูปของโทษทางอาญา หรือ เป็นมาตรการทางฝ่ายปกครองก็ได้ เพื่อให้พวกเขาสำนึกถึงบทบาทที่เขาต้องปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อความผาสุกของสังคมส่วนใหญ่นั้น
3. รัฐควรกำหนด Status Offence ของนักเรียนในลักษณะ บิดหมุน โดยปล่อยให้สังคมในภูมิภาคต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการกำหนดความผิดดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคนของรัฐ โดยเหตุผลที่ว่างานแต่ละภูมิภาคมีจารีตขนบธรรมเนียมที่แตกต่างกัน รวมทั้งความเชื่อ , ศาสนา ทั้งนี้เพื่อสอดคล้อง "มาตรฐานความประพฤติขั้นต่ำของนักเรียนที่สังคมต้องการ" นั้นเอง
4. อายุของผู้กระทำผิดตามกฎหมายอาญาหรือกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา โดยที่รัฐมุ่งพิจารณาแต่เกณฑ์ของอายุ รัฐควรมุ่งพิจารณาถึงระดับสติปัญญา, มูลเหตุชักจูงใจในการกระทำผิด, ระดับความรุนแรงของความผิด, สภาวะจิตใจของผู้กระทำผิด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การพิจารณาพิพากษาความผิด ที่ถูกต้องและเป็นธรรมแก่สังคมต่อไป

งานผ่านสัปดาห์

1. วิศวกรรมพิจารณาระดับโทษของนักเรียน ที่กระทำผิดต่อกฎหมาย อาญา หรือกฎหมายพิเศษที่มีโทษทางอาญา ว่าระดับใดที่ควรใช้วิธีการอื่น ๆ นอกจากนำใบฝึก อบรมในสถานฝึก ด้วยเหตุบางระดับโทษในความคิดที่ไม่รุนแรง วิศวกรรมใช้วิธีอื่น ๆ ที่เป็นคุณประโยชน์ทั้งตัวรัฐเองและตัวนักเรียนผู้กระทำผิด เช่น ระบบ Week end Camp หรือบริการสาธารณะ เป็นต้น

2. การกำหนดวิธีทัณฑ์บน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 46 ซึ่งมีบทบัญญัติในส่วนท้ายว่า " การกระทำของเด็กที่มีอายุยังไม่เกินสิบเจ็ดปีห้าม นำมาตราไปบังคับใช้ " เห็นว่า การกำหนดเช่นนี้เป็นการจำกัดวิธีเพื่อความปลอดภัยของรัฐมากกว่าเป็นการคุ้มครองเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิด โดยเหตุวิธีเพื่อความปลอดภัยนั้น เป็นมาตรการที่รัฐควรนำมาใช้มากกว่ามาตรการทางกฎหมายอาญาที่มีลักษณะเด็ดขาด ไม่ยืดหยุ่น ดังนั้นรัฐควรปรับลดอายุจาก 17 ปี ลงมาเป็น 14 ปี ด้วยเหตุเด็กหรือเยาวชนอายุ 14 - 17 ปี เป็นผู้มีความรู้ผิดชอบ มีจิตสำนึกในการกระทำแล้ว

3. การกำหนดวิธีการบริการสาธารณะ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 เป็นวิธีการที่รัฐสามารถนำมาใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุอันขณะนี้รัฐมีหน่วยงานระดับ " กรม " คือ กรมคุมประพฤติ ที่สามารถรองรับการเข้าทำงานส่วนนี้ได้เต็มที่ การทำให้ผู้ถูกคุมประพฤติเลือกวิธีเพื่อ บริการสาธารณะนั้น เห็นว่าไม่เหมาะสม นอกจากวิธีการนั้นเป็นอันตรายแก่ ภายหรือจิตใจของผู้ต้องบริการสาธารณะมากเกินไปเท่านั้น

4. รัฐควรกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในการสอบสวน, เสนอคดีต่อพนักงาน อัยการ แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนหรือ กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและประชาชน แทนที่ปล่อยให้พนักงานสอบสวนตาม

สถาปัตยกรรมท้องถิ่นที่เกิดเหตุเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งนี้เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

5. รัฐควรกำหนดให้อัยการมีอำนาจ " การชะลอการฟ้อง " ในคดีที่นักเรียนเป็นผู้กระทำผิด ด้วยเหตุผลที่ว่า การที่นักเรียนกระทำผิดนั้นในบางลักษณะคดีมิได้เป็นคดีที่รุนแรง อุกกรรจ์ แต่ประการใด และโดยกระบวนการ " ชะลอการฟ้อง " ดังกล่าว นักเรียนนั้นก็สามารถกลับตัวเป็นพลเมืองดีได้งานที่สุด โดยไม่มี " ตราบาป " ติดตัวแต่ประการใด

ในส่วนการบริหารและสังคม

1. การยกระดับฐานะของกองสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา จากสังกัดกรมพลศึกษา มาอยู่ภายใต้การควบคุม ดูแล โดยตรงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นสิ่งที่จำเป็น ทั้งนี้ เจตนารมณ์ในการจัดตั้งกองสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา และเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกรมพลศึกษาแตกต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดปัญหาในด้านปฏิบัติได้ อึ่ง การให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้ควบคุมกองสารวัตรนักเรียนและนักศึกษานี้ ย่อมเป็นการทำให้งานของกองสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาล่องตัวยิ่งขึ้น

2. รัฐควรจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะของสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้ดำเนินการในส่วนการสั่งคดีที่มีเด็กหรือเยาวชน (รวมทั้งนักเรียน) เป็นผู้กระทำผิด ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสำนักงานอัยการสูงสุดก็สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถเฉพาะในส่วนนี้ปฏิบัติหน้าที่ได้

3. รัฐควรตรากฎหมาย หรือ บทบัญญัติพิเศษ เพื่อให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคาการกระทำผิดของนักเรียนอย่างจริงจัง ซึ่งอาจอยู่ในรูปของคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการปรึกษาอาชญากรรมระหว่าง

ตำรวจกับประชาชนแห่งประเทศไทย (Local Police - Citizen Committee on Crime) หรือคณะกรรมการสวัสดิการเด็กและเยาวชนประจำจังหวัด ทั้งนี้ โดยเหตุผลที่ว่าปัญหาการกระทำความผิดของนักเรียน เป็นปัญหาของสังคมนั่นเอง

4. กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดหลักสูตร โดยให้นักเรียนได้ ทราบว่า ลักษณะ Status Offence ที่เขาพึงหลีกเลี่ยงมีอะไรบ้าง และ กระทรวงศึกษาธิการควรสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึก จิตใจ เพื่อเป็นการเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพที่ดีต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย